

La Conferința Națională din 2012, „Asociația de Științe Etnologice din România” a omagiat câțiva dintre membrii săi care și-au dedicat o bună parte din viață cercetării și valorificării culturii și civilizației tradiționale din spațiul carpatin. Cel mai vârstnic dintre membrii ASER omagiați a fost bunul nostru coleg și prieten – profesorul *Horst Klusch* – colecționarul, etnograful și eminentul specialist în ceramică tradițională care acoperă, prin activitatea sa „peste o jumătate de secol de cercetări etnografice în țările de expresie germană și în mod special în Ardeal” (dr. Irmgard Sedler).

Traseul parcurs de această insolită personalitate născută la Sibiu, în 12 mai 1927 – de la statutul de simplu învățător până la acela de specialist în ceramica europeană –, este pilduitor prin consecvența și tenacitatea sa. Cunoștințele sale în domeniul clasificării formelor de ceramică și a proceselor tehnologice care însoțesc meșteșugul olăritului i-au adus un prestigiu solid, demn de invidiat. Drumul – de la dascălul din *Reciu*, județul Alba, impresionat de ceramica pictată colecționată de pastorul Ludwig Klaster din Gârbova, la expertul Ministerului Culturii de astăzi – a fost lung și, nu o dată, presărat cu meandre. În acei ani de la mijlocul veacului trecut, *Horst Klusch* a pus temelia uneia dintre cele mai impresionante colecții de ceramică din România ultimei jumătăți de secol, reprezentativă pentru dezvoltarea olăritului transilvan. Studiile de specialitate în domeniul fizicii și al chimiei i-au permis viitorului cercetător să completeze cercetarea etnografică cu analize tehnologice detaliate.

Primele articole privind ceramica anabapțiștilor din Vințu de Jos („Habaner”), apărute în revista *Forschungen zur Volks- und Landeskunde* (1968) au constituit punctul de lansare a numeroaselor invitații la sesiuni științifice în străinătate – din Austria până în Marea Britanie (Londra).

Arta olăritului din Transilvania – prima sa lucrare de sinteză, publicată la Editura Kriterion, în 1980, a cuprins și unele aspecte tehnologice privind glazura vaselor, procesul de producție, precum și un sistem de formule ce permite o codificare matematică a proporțiilor vaselor. A adăugă noi idei referitoare la evoluția stilistică a motivelor pictate, identificarea unor centre pentru producerea ceramicii, necunoscute până atunci, influența reciprocă între stilurile diferitelor etnii ale Transilvaniei. La scurtă vreme după apariție, cartea a devenit o lucrare de referință în domeniu. Să mai subliniem că *Horst Klusch* a identificat, pe tot cuprinsul Ardealului, peste 500 de olari (400 numai din zona Sibiului), că posedă o documentație foto de circa 6.000 de imagini, o colecție model privind ceramica pictată și – poate – cea mai completă bibliotecă din domeniu.

Acestei prime cărți i-au urmat: *Portul popular din județul Sibiu* (ediție bilingvă), Sibiu, 1980, *Arta olarilor din Transilvania în trei secole* (limba germană), București, 1980, *Arta aurarilor din Transilvania*, București, 1988, *Farmecul cahlelor vechi din România*, Sibiu, 1999 și *Ceramica din Transilvania* (ediții în limbile română și germană), Sibiu, 2010 – volume care surprind întreaga paletă a preocupărilor lui *Horst Klusch*.

Ca inspector la Comitetul Județean de Cultură Sibiu a inițiat, împreună cu Cornel Irimie și Herbert Hoffmann, primul *târg* modern al *olarilor* din România (una

dintre cele mai populare manifestări ale Sibiului), adevărat model pentru toate târgurile din țară și străinătate. Tot inițiativei lui Horst Klusch i se datorează și înființarea muzeelor din Cislădie, Cislădioara și Cristian. De asemenea, se cuvine amintit rolul lui Horst Klusch la organizarea, în România – la Păltiniș și Sibiu –, a două ediții ale „Simpozionului Internațional de Ceramică”, menite a face cunoscute întregii Europe bogăția, frumusețea și rafinamentul ceramicii din spațiul carpatin.

Pentru meritele sale deosebite Horst Klusch a fost ales în Consiliul științific al Muzeului ASTRA și în conducerea „Asociației Folcloriștilor și Etnografilor Sibiu”, redactor-șef adjunct al anuarului *Studii și comunicări de etnologie* – periodic al Academiei Române, membru permanent (din 1968) al „Cercului de Cercetare Tematică a Ceramicii Europene” (Germania) și, nu în ultimul rând, expert al Ministerului Culturii cu probleme de etnografie săsească. În urmă cu cinci ani, în prezența notabilităților locale (primarul Klaus Johannis), a celor județene (președintele Consiliului Județean Martin Bottesch), dar și a parlamentarului Ovidiu Gantz, dl. Christian Habermann – președintele „Fundației Sașilor Transilvăneni” din München –, i-a decernat prof. Horst Klusch premiul *Hans Christian și dr. Beatrix Habermann* pe anul 2007, pentru întreaga activitate științifică și de cercetare. Un premiu pe care fundația din München îl acordă anual celor mai merituoși cercetători ai culturii și civilizației săsești din Transilvania.

De curând, prestigioasa editura „Honterus” a publicat cea de-a XIV-a carte semnată de cercetătorul sibian – *Arta aurarilor din Transilvania* – o carte elegantă, plină de substanță, prin care Horst Klusch ne sugerează și demonstrează cât de europeni suntem, cât de mult am fost legați, întotdeauna, de spațiul bătrânului continent. Este cel mai frumos cadou pe care sponsorii acestei cărți de excepție (Ministerul Culturii și Patrimoniului, Forumul Democrat al Germanilor din Sibiu și Editura „Honterus”) l-au făcut unui cercetător de elită în preajma împlinirii vârstei de 85 de ani.

La muți ani, dragă domnule Horst Klusch!

Ilie MOISE